

Uz četrdeseti broj

“Uz prvi broj” bio je naslov uvodnika koji je, sada već pomalo davne 2002. godine prilikom pokretanja časopisa za filozofiju *Prolegomena*, napisao tadašnji glavni urednik Josip Talanga. U tom uvodniku stoji, između ostaloga, da je cilj časopisa promicati filozofiju koju homogenizira “određena količina problema” koji su “plod povećanoga dijaloga filozofije s drugim znanostima i strukama”, ali da treba poticati i povijesne teme jer su i one za filozofiju važne, posebice onda kada se “povezuju s općim filozofskim pitanjima i kada se više aktualiziraju prema problemima suvremenoga svijeta.” Istaknuto je i kako u Hrvatskoj “postoji potreba za jednim filozofskim časopisom na hrvatskom jeziku” koji će “imati racionalnu dinamiku izlaženja, pratiti u cjelini filozofsku struku u nas, ali isto tako u okvirima naših mogućnosti posredovati filozofske rasprave izvan naše sredine.” Nagoviješteno je i da časopis neće “protežirati neku određenu filozofsku školu” nego će “biti otvoren za sve priloge koji prođu kompetentno vrednovanje.” Ako u tiskanom obliku ili – što je danas vjerojatnije – na nekoj elektroničkoj napravi čitate ovaj uvodnik, onda to znači da je od spomenutog prvog uvodnika prošlo dvadeset godina odnosno da je objavljen jubilarni četrdeseti broj časopisa *Prolegomena*.

U kolikoj je mjeri časopis, u dvadeset godina izlaženja, ostvario ciljeve zacrtane u uvodniku prvoga broja? Vjerujem da se opravdano može reći: u visokoj mjeri. Izlazio je redovito, objavljujući svake godine razumnu količinu radova – razumnu, naime, s obzirom na veličinu hrvatske filozofske zajednice i s obzirom na broj ostalih filozofskih časopisa u nas. Što se tiče u časopisu zastupljenih tema, također vjerujem da se opravdano može reći da povlašteni status nije dobila nijedna filozofska škola: *Prolegomena* i danas, kao što stoji u službenom opisu njezinih ciljeva i područja, objavljuje članke iz svih područja suvremene filozofije, kao i članke o povijesti filozofije koji su jasno strukturirani i u skladu su s načelima analitičke preciznosti, pojmovne jasnoće i valjanosti argumentacije. U časopisu je dosad surađivalo gotovo 300 autora iz Hrvatske i inozemstva, pri čemu je objavljeno oko 200 radova sa znanstvenom klasifikacijom, otprilike isti broj prikaza knjiga i četrdesetak ostalih radova poput uvodnika, razgovora, nekrologa, reagiranja i kratkih osvrti (popis svih autora i njihovih radova objavljenih od 2002. do 2021. nalazi se u

bibliografiji na str. 307–333 ovoga broja). Ključni uvjet za objavljivanje u časopisu bio je i ostao da svaki (znanstveno klasificirani) rad mora proći vrednovanje u obliku neovisnih anonimnih recenzija. U tome kontekstu valja također istaknuti da je u proteklih dvadeset godina oko 200 stručnjaka iz Hrvatske i inozemstva pomagalo radu časopisa u svojstvu anonimnih recenzenata.

Zahvaljujući svojoj redovitosti izlaženja, kvaliteti objavljenih radova, raznolikosti autorâ i ozbiljnosti uredničkog i recenzijskog postupka, časopis *Prolegomena* brzo se afirmirao kao respektabilan časopis ne samo u hrvatskim nego i u međunarodnim okvirima. Da je tome doista tako zacijelo najbolje potvrđuje njegovo uključivanje, prije desetak godina, u najspektivnije svjetske baze podataka poput Arts & Humanities Citation Index, Current Contents – Arts & Humanities i Scopus. Doduše, u tome svjetlu nije posve jasno zašto *Prolegomena* hrvatski pravilnici o izborima u znanstvena zvanja već godinama propuštaju kategorizirati kao a1 časopis, ali ovo vjerojatno nije mjesto za razmatranje toga zanimljivoga pitanja. Bilo kako bilo, bolji poznavatelji prilika u hrvatskoj znanstvenoj periodici vjerojatno će se složiti s tvrdnjom da je *Prolegomena*, kako već samom svojom pojavom tako i svojom kvalitetnom izdavačkom politikom, dala pozitivan podstrek i postala čak nekom vrstom modela (primjerom “dobre prakse”) za druge hrvatske filozofske časopise. Valja spomenuti i da je časopis gotovo od samoga početka dobivao financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja, na čemu se Ministarstvu i ovom prilikom zahvaljujemo. Na kraju se treba svakako zahvaliti i svim dosadašnjim članovima uredništva i savjeta časopisa, osobito dosadašnjim glavnim urednicima – Josipu Talangi, Filipu Grgiću i Dušanu Dožudiću, na znanju, vremenu i trudu što su ih ugradili u stvaranje njegove dobre reputacije te izraziti uvjerenje da će ta dobra reputacija biti očuvana i u vremenima koja su pred nama.

TOMISLAV BRACANOVIĆ